

Política | Sara González / Oriol March | Actualitzat el 29/01/2020 a les 20:35

JxCat i ERC liquiden la legislatura: història d'un divorci, en deu actes

Els socis de Govern i competidors als comicis previstos per abans de l'estiu conviuran a l'executiu fins que s'aprovin els pressupostos; la mala relació larvada des del 2017 precipita el final del mandat

Roger Torrent, Quim Torra i Pere Aragonès, protagonista de la setmana | Paula Roque

"Aquesta legislatura ja no té més recorregut polític. Arriba al seu final". Són les dotze paraules que ha pronunciat Quim Torra per arrencar la declaració institucional (<https://www.naciodigital.cat/noticia/195303/pressupostos/eleccions>) en la qual ha convocat eleccions catalanes en diferit. Abans s'han d'aprovar els pressupostos -rebran l'aval de la cambra entre finals de mar i principis d'abril-, però tot està preparat per uns comicis que seran abans de l'estiu, previsiblement entre maig i juny. Es posarà fi, d'aquesta manera, a una legislatura marcada per les polèmiques cícliques entre Junts per Catalunya (JxCat) i ERC, immerses en una pugna per l'hegemonia que s'ha barrejat amb els efectes de la repressió. L'escó de Torra ho ha precipitat tot (<https://www.naciodigital.cat/noticia/195210/govern/es/trenca/al/parlament>).

Entre dilluns i aquest migdia n'han passat moltes, de coses. Reunions discretes, contactes múltiples, videoconferències, trucades, escenaris, acusacions de deslleialtat mútues. La pèrdua de la condició de diputat del president, validada pel president del Parlament, Roger Torrent, per no posar en risc votacions com la dels pressupostos va suposar el principi del final. Torra ha valorat tots els escenaris (<https://www.naciodigital.cat/noticia/195258/torra/madura/final/legislatura/eleccions/pressupostos/crisi/govern>) -destitució dels consellers d'ERC, degradació de Pere Aragonès com a vicepresident,

eleccions immediates- però al final ha fet cas a les veus més pragmàtiques i ha prioritzat els pressupostos, com volien els consellers de JxCat, Carles Puigdemont i també els presos de Lledoners.

L'alleugeriment a les files d'ERC

Després d'hores d'incertesa valorant els escenaris més dràstics, ERC ha rebut amb cert alleugeriment la via d'aprovar pressupostos i anar a eleccions després. Aragonès coneixia per boca del president dimarts a la tarda que inicialment no faria canvis al Govern, però a mesura que passaven les hores i, especialment, després de la convocatòria precipitada alterant tota l'agenda, la inquietud creixia entre els republicans. En el comunicat que han emès, reivindicaven que l'aposta de Torra no deixa de ser allò que ells han defensat "sempre": que prosperin els comptes acordats amb els comuns, que s'explori el diàleg en la mesa de negociació acordada amb el PSOE i que no es posi en risc institucions com el Parlament. De fet, JxCat ja ha aclarit que seguirà votant als plens tot assumint que Torra no premerà el botó.

V?deo: <https://www.youtube.com/watch?v=sDUd-c6l4RA>

Pensant en la cita electoral, els republicans consideren que els pressupostos i el diàleg porten el seu segell per molt que des de JxCat es digui ara que, si prosperen, és "gràcies" a Torra. Per ara, s'ha buscat evitar el cos a cos perquè consideren que no cotitza a l'alça en un moment en a les urnes s'han premiat més les estratègies de distensió que de confrontació. "Hem guanyat tres eleccions sense haver entrat al fang", reflexionen veus del partit consultades per **NacióDigital**.

A partir d'ara, el consell executiu farà vida per separat. Els socis prepararan les eleccions des de les respectives conselleries, superant el tràmit de governar plegats i de veure's una vegada a la setmana. Els òrgans de coordinació establerts per greixar les relacions -l'anomenat *cinc per cinc*, amb aquesta xifra de consellers per cada banda- no ha servit per superar les discrepàncies estratègiques. "El Govern, cap govern, no pot funcionar sense unitat, sense una estratègia comuna i compartida en qüestions fonamentals i sense lleialtat entre els seus socis", ressaltava Torra en la compareixença. Aragonès va estar 12 hores sense saber què diria el president (<https://www.naciodigital.cat/noticia/195328/12/hores/erc/no/va/saber/res>), que va informar de la declaració institucional a les 23.33 de la nit de dimarts (<https://www.naciodigital.cat/noticia/195289/mans/torra>), quasi al mateix temps que des de Presidència es va comunicar als consellers que es canviava tota l'agenda.

Estratègies de campanya

El vicepresident es perfila com a candidat d'ERC, i en les últimes hores ha anat a les palpentes per conèixer l'estratègia de JxCat. Torra sí que s'ha vist amb els consellers de JxCat per anunciar-los el contingut de la declaració institucional, amb un cert regust de final d'etapa, i no ha comunicat a Aragonès què pensava dir fins uns minuts abans de comparèixer davant del focus mediàtic.

[noticia]195328[/noticia]

Els dos bàndols preparen ja els argumentaris de campanya, amb els republicans brandant el diàleg - Oriol Junqueras ho va solemnitzar dimarts al Parlament (<https://www.naciodigital.cat/noticia/195235/junqueras/taula/dialeg/es/hem/demanat/sempre>) - i la consecució dels pressupostos. JxCat, sota el lideratge de Puigdemont però en plena reordenació - Laura Borràs, Elsa Artadi, Damià Calvet i Jordi Puigneró apareixen com a candidats efectius-, insistirà en atacar els republicans pel suport al PSOE i per haver abonat una "inhabilitació irregular" de Torra, com ha apuntat el president.

L'ambient electoral impactarà de ple en l'inici del diàleg amb l'Estat -que va fer topa JxCat i ERC-, que arrencarà amb la reunió entre Torra i Sánchez dijous vinent a Barcelona (<https://www.naciodigital.cat/noticia/194815/torra/sanchez/es/reuniran/febrer/barcelona>). El Govern hi arribarà ja arrossegant els peus, amb data de caducitat i unit exclusivament per l'aprovació dels primers pressupostos en els últims tres anys

(<https://www.naciodigital.cat/noticia/195345/pressupostos/2020/destinen/77/nova/despesa/arees/socials>) i caldrà veure quin impacte té això sobre el pretès diàleg. La trencadissa no ha estat total perquè totes dues parts han volgut evitar ser els causants de decisions irreversibles.

"A Catalunya no es premia qui apareix com l'autor de trencar coses", reflexionava dilluns un veterà dirigent independentista. Però les cicatrius de la tardor del 2017 també han fet acte de presència. JxCat i ERC s'encaminen cap a unes eleccions en les quals es dirimirà l'hegemonia independentista després d'un trencament en deu actes.

[despiece]**Una legislatura, deu discrepàncies**

1. Investidura de Puigdemont

El 30 de gener del 2018 es va començar a esberlar una unitat que sortia coixa del referèndum i la declaració de la independència. Roger Torrent va decidir ajornar la investidura de Carles Puigdemont

(<https://www.naciodigital.cat/noticia/147576/torrent/ajorna/ple/assegurar/investidura/amb/totes/garanties>) davant les traves del Tribunal Constitucional (TC) i es van desfermar les hostilitats. "Els nostres ens han sacrificat", va escriure Puigdemont a Toni Comín aquells dies. JxCat va posar Torrent en el punt de mira i l'hi ha mantingut durant la legislatura, com s'ha constatat en el cas de l'escó de Torra. La investidura fallida suposa, a banda, el primer pas palpable d'ERC cap a la via pragmàtica.

2. El Govern "efectiu"

De Puigdemont es va passar a Jordi Sànchez i Jordi Turull com a candidats a la investidura. Cap d'ells va fructificar, ja fos perquè el Suprem no ho va permetre -Sànchez

(<https://www.naciodigital.cat/noticia/152564/suprem/torna/vetar/investidura/sanchez>) - o perquè la CUP no ho va avalar -Turull

(<https://www.naciodigital.cat/noticia/151105/turull/no/surt/investit/primera/despr/debat/amb/regust/final/etapa>) -. Torra va ser l'escollit per liderar un Govern "efectiu" que foragités el 155, però no va poder alinear els consellers que volia

(<https://www.naciodigital.cat/noticia/155319/1x1/govern/torra/aquests/son/membres/nou/executiu>)

. JxCat va pressionar per nomenar Turull, Josep Rull i Josep Puig, processats per l'1-O, però els seus noms no van ser publicats al *Diari Oficial de la Generalitat de Catalunya* (DOGC), com tampoc el de Toni Comín, que volia ser restituït a Salut. Cap membre del Govern del referèndum va acabar repetint i la restitució es va esfumar.

3. La suspensió dels diputats

El processament per rebel·lió dels diputats Puigdemont, Rull, Turull, Sànchez, Comín, Junqueras i Romeva va derivar en una pugna entre socis

(<https://www.naciodigital.cat/noticia/159500/substitucio/temporal/dels/diputats/suspesos/obre/discrepancies/independentisme>) que va estar a punt d'acabar amb la legislatura en el primer debat de política general. ERC va proposar -i posar en pràctica- la substitució temporal dels seus processats, però JxCat no s'hi va sumar.

4. Sense estratègia conjunta al Suprem

Tota la legislatura ha transcorregut sota l'influx del judici de l'1-O a l'alt tribunal espanyol. Tot i compartir banc dels acusats, les dues formacions no van arribar a un acord per situar un portaveu conjunt de les defenses. En clau processal, a banda, cadascun dels ara ja condemnats van escollir una estratègia pròpia -més tècnica o més política- per combatre els arguments de les acusacions.

5. Pactes municipals

El judici al Suprem es va desenvolupar en el marc de dues campanyes electorals consecutives: la del Congrés dels Diputats, a l'abril, i la de les municipals i europees, al maig. A les espanyoles i locals s'hi va imposar ERC; a les comunitàries, Puigdemont va superar Junqueras gràcies a més d'un milió de vots. Les discrepàncies (<https://www.naciodigital.cat/noticia/182209/aliances/municipals/evidencien/precarietat/unitat/independentista>) van arrencar quan es van començar a bastir pactes municipals, especialment en municipis com Tàrraga, Figueres i Sant Cugat del Vallès, on els republicans van treure JxCat l'alcaldia amb pactes amb el PSC. La tensió entre partits es va fer notar.

6. JxCat i PSC, junts a la Diputació

Però si algun pacte post-electoral va portar la situació al límit va ser el de la Diputació de Barcelona. El PSC i ERC van empatar a 16 diputats. Ràpidament, JxCat -en concret David Bonvehí, president del PDECat- va encetar negociacions amb els socialistes, sempre amb el vist-i-plau de Puigdemont (<https://www.naciodigital.cat/noticia/183864/aixi/va/avaluar/puigdemont/pacte/entre/jxcat/psc/diputacio>). Els republicans tenien el suport dels comuns, però aquests últims no volien sortir a la foto amb JxCat. Quan els nacionalistes van signar l'acord amb el PSC, ERC va oferir-los la presidència de l'ens (<https://www.naciodigital.cat/noticia/183611/erc/ofereix/presidencia/diputacio/barcelona/jxcat/exigeix/trenqui/amb/psc?rlc=p1>), però l'exigència a canvi va ser dinamitar els pactes municipals de republicans i socialistes en capitals de comarca. En veure la polèmica oberta, Puigdemont va mirar de frenar el pacte amb el PSC, però finalment Nuria Marín va ser escollida presidenta de la Diputació (<https://www.naciodigital.cat/noticia/183846/marin/ofereix/pont/dialeg>).

7. La resposta a la sentència

La unitat estratègica ha estat l'assignatura pendent de la legislatura. El més a prop que es va estar d'arribar-hi va ser a finals d'agost en una cimera a Ginebra, pensant ja en l'escenari posterior a la sentència del Suprem. L'única iniciativa amb suport absolut de les institucions catalanes i dels partits va ser el Tsunami Democràtic (<https://www.naciodigital.cat/noticia/186109/neix/tsunami/donar/resposta/desobedient/no/violenta/expressio>), que va capitalitzar les mobilitzacions contra la condemna. Unes protestes que van derivar en aldarulls (<https://www.naciodigital.cat/noticia/189412/catalunya/entra/dimensio/desconeguda>) i enfrontaments al carrer entre Mossos i manifestants que van deixar en la corda fluixa Miquel Buch, conseller d'Interior, a qui Torra no va poder cessar (<https://www.naciodigital.cat/noticia/189235/torra/convoca/buch/reunio/urgent/palau/despr/caos/barcelona>). A banda, la proposta unilateral del president d'exercir l'autodeterminació aquesta legislatura (<https://www.naciodigital.cat/noticia/187122/torra/es/compromet/exercir/autodeterminacio/portes/sentencia>) va encendre els ànims al Govern, també entre els consellers de JxCat, que no en sabien res.

8. Negociació amb Madrid

A finals de desembre, el president es preguntava en privat si podrien seguir governant amb ERC si els republicans avalaven la investidura de Pedro Sánchez. Aragonès, amb una relació més fluïda que Torra amb el líder del PSOE, va liderar fora dels focus una negociació que va derivar en el compromís d'una mesa de governs (<https://www.naciodigital.cat/noticia/193697/mesa/dialeg/activa/al/gener/lilibertat/continguts/tots/detalls/acord/erc-psoe>) que el president no va rebre de bon grat. De fet, el 2 de gener li va traslladar que l'executiu no se la feia seva (<https://www.naciodigital.cat/noticia/193671/torra/trasllada/aragones/govern/no/assumeix/acord/amb/psoe>), tot i que ara aspira a liderar-la fins que arribin les eleccions. JxCat va aprofitar

l'episodi per acusar ERC de "deslleialtat". Les relacions es torçaven cada vegada més.

9. Segon grau als presos

La conselleria de Justícia és l'última responsable a l'hora de dividir els presos en graus. JxCat aspirava a què se'ls concedís el tercer grau -la semilibertat-, però la secretaria general pertinent va enquadrar-los en el segon grau

(<https://www.naciodigital.cat/noticia/194091?&passaact=0d873d71e6cb552852d1becb06486945&renovaportada=1>) , seguint les recomanacions de les juntes de tractament de Lledoners, Puig de les Basses i Mas d'Enric. Jordi Turull, per exemple, se'n va queixar obertament

(<https://www.naciodigital.cat/noticia/194102/turull/no/comparteix/classificacio/segon/grau/dels/presos/independentistes>) . Paulatinament, això sí, aniran acollint-se a permisos de 48 o 72 hores i exploraran la via de l'article 100.2.

10. L'escó de Torra

Ha estat la discrepància definitiva. La Junta Electoral Central (JEC) va ordenar la inhabilitació de Torra com a diputat el 3 de gener

(<https://www.naciodigital.cat/noticia/193729/junta/electoral/ordena/inhabilitacio/torra>) , el dia 4 la majoria del Parlament -ERC inclosa- el va ratificar en l'escó

(<https://www.naciodigital.cat/noticia/193819/torra/rep/aval/parlament/prova/condicionar/negociacio/amb/estat>) , el dia 10 el Suprem va denegar les cautelariíssimes

(<https://www.naciodigital.cat/noticia/194114/suprem/desestima/recurs/torra/referma/inhabilitacio/diputat>) del president i fa tot just sis dies va fer el mateix amb les cautelars malgrat que la Fiscalia hi havia argumentat a favor per no causar un perjudici irreversible

(<https://www.naciodigital.cat/noticia/194944/suprem/mant/inhabilitacio/torra/diputat>) . La JEC, en aquell moment, va donar 48 hores al Parlament

(<https://www.naciodigital.cat/noticia/195005/junta/electoral/ordena/torrent/apliqui/forma/immediata/inhabilitacio/torra/diputat>) per desposseir-lo de l'acta, com va fer el secretari general de la cambra dilluns sense que Torrent s'hi oposés

(<https://www.naciodigital.cat/noticia/195188/jxcat/acusa/mesa/parlament/retirar/esco/torra>) . I, des d'aquell moment, la legislatura ha accelerat cap a un final en diferit.

[/despiece]